

Asia: VN/15547/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kantanne ajokorttilausuntojen rajaamisesta pois julkisesta perusterveydenhuollosta

Kuluttajaliitto ry (jälj. ”Kuluttajaliitto”) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia. Esityksen mukaan ajokorttitarkastukset ja ajokorttilausunnot rajattaisiin pois hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiristä, niin että potilaalla ei olisi enää mahdollisuutta saada edellä mainittuja lausuntoja julkisesta perusterveydenhuollosta.

Kuluttajaliitto katsoo, että ajokorttitarkastuksia ja -lausuntoja ei tule rajata pois hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiristä. Niin kuin he-luonnoksessakin todetaan, kaikilla ihmisillä ei ole taloudellisia mahdollisuuksia käyttää yksityisiä terveydenhuollon palveluita eikä kaikkialla Suomessa ole tosiasiallisesti sijoittuneina terveydenhuollon yrityksiä, joista ihminen voisi lausunnon hankkia. Huomioitavaa on myös, että julkisessa terveydenhuollossa on usein mahdollisuus pidempiaikaisiin hoitosuhteisiin kuin yksityisessä terveydenhuollossa, minkä takia myös ajokyvyn arvioinnin tueksi on olemassa pidempiaikaista tietoa kuin yksittäisellä yksityisen terveydenhuollon käynnillä. Toteutuessaan esitysluonnos vaikuttaisi erityisen voimakkaasti haavoittuvassa asemassa oleviin palvelunkäyttäjryhmiin, kuten maaseudulla asuviin pienituloisiin eläkeläisiin. Maaseudulla joukkoliikenteen palvelut ovat usein kaupunkialueita heikommat, jolloin omalla autolla liikkumisen merkitys päivittäisen elämän toimivuuden kannalta voi olla todella merkittävä.

Esityksen vaikutuksia tulee arvioida myös yhdessä muiden kesällä 2024 lausuntokierroksella olleiden potilaiden asemaan voimakkaasti vaikuttavien lakiesitysten kanssa, joita on esimerkiksi he-

luonnokset asiakasmaksujen korottamisesta sekä hoitotakuun pidentämisestä. Lopuksi Kuluttajaliitto haluaa todeta, että ajokorttilausuntojen rajaaminen pois julkisen järjestämisvastuun piiristä voidaan nähdä valtakunnan tasoisena sosiaali- ja terveydenhuollon priorisointipäätöksenä. Palvelunkäyttäjillä tulisi olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa jo suunnitteluvaiheessa siihen, mitä palveluita julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa säilytetään ja miten mahdollista priorisointia tarvittaessa tehdään. Jos siis hyvinvointialueiden järjestämisvelvollisuuden sisältöä rajataan jatkossa lisää, niin palvelunkäyttäjien kuulemiseen tulisi kiinnittää korostetusti huomiota.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen vaikutuksista (jakso 4.2)? Onko lakiehdotuksella jotain sellaisia vaikutuksia, joita ei esitysluonnoksessa vielä ole otettu huomioon?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä perusterveydenhuollossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista perusterveydenhuollossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu hyvinvointialueille: laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä erikoissairaanhoidossa alueellanne vuosittain? Kuinka suuri osa palvelun kustannuksista erikoissairaanhoidossa pystytään kattamaan palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla?

-

Kysymys suunnattu yksityisille lääkäriasemille: Teillä laadittavien ajokorttilausuntojen kokonaismäärä vuosittain?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii lääkärin tehokasta työaika?

-

Hyvinvointialueille ja yksityisille lääkäriasemille suunnattu kysymys: Kuinka paljon yhden ajokorttilausunnon laatiminen vaatii sairaanhoitajan tehokasta työaika?

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta?

-

Lumijärvi Julia
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf

